

Direktoratet for naturforvaltning
Postboks 5672 Sluppen
7485 Trondheim

Forslag til reguleringer av fiske etter laks, sjørret og sjørøye fra 2012

Fylkesmannen i Nordland viser til brev fra DN av 14.09.11. I henhold til dette brevet er det lagt opp til at fylkesmennene skulle komme med forslag til reguleringer av fiske etter anadrome laksefisk for 2012 innen fristen 01.10.11. I samtale den 09.09.11 med deres Stig Johanson fikk vi utsatt denne fristen til 10.10.11, og i e-post av 10.10.11 fra deres Eivind Sølsnes ble fristen for innlegging i forslagsbasen utsatt til 21.10.11.

Som innledning vil vi vise til at det før fiskesesongen i 2010 ble innført kraftige kutt i laksefisket i Nordland, både i notfisket i sjøen og i stangfisket i elvene. Sesongen for ordinært kilenotfiske på sommeren ble redusert til kun fire eller seks døgn i det meste av fylket, mens det i enkelte fjorder ikke ble åpnet for noe notfiske. Samtidig ble det innført stopp i laksefisket i det store flertall av laksevassdrag. Det ble kun åpnet for laksefiske i 30 av våre 90 vassdrag med laksebestander. Det ble også innført totalt fiskeforbud i 100-meterssonen utenfor alle laksevassdrag.

Status for laksebestandene

Det er sannsynlig at de strenge restriksjonene på laksefiske som ble innført før fiskesesongen 2010 har ført til sterkere gytebestander av laks i mange vassdrag.

Ved vurdering av statusen for laksebestandene og behovet for å endre bestemmelsene for fisket, har vi lagt vekt på retningslinjene fra DN, vurderingene og anbefalingene fra Lakserådet, registreringer fra gytefisketelling, fangststatistikken, lokale opplysninger og innspill om fisket og fiskebestandene, samt drøftinger med fagrådet. I de tilfeller hvor det ikke er samsvar mellom kunnskap og vurderinger fra ulike kilder, har vi gjort en vurdering av hva vi mener er mest korrekt. I den sammenhengen har vi lagt stor vekt på informasjon fra 2010 og 2011, med andre ord fra årene etter siste innstramming i fisket. Registreringer av oppvandring ved hjelp av video eller fiskefeller, og telling av gytefisk ved bruk av kvalifiserte dykkere, gir etter vår vurdering et bedre grunnlag for vurderinger enn beregninger basert på fangststatistikken. Dette gjelder spesielt for vassdrag hvor tidspunktet for fiskeoppgangen og fiskeforholdene varierer svært mye fra år til år, og hvor variasjonene i fangst ser ut til å avhenge mer av nedbørsforhold og vannføring enn antall oppvandrende fisk.

Høsten 2010 gjennomførte dykkere telling av gytelaks i 30 elver/vassdrag i Nordland. Av disse var det 3 elver hvor det ikke var grunnlag for å vurdere om gytebestandsmålet var oppnådd. De øvrige gir grunnlag for følgende hovedkonklusjoner:

- Av 10 elver/vassdrag hvor det var åpnet for fiske av laks, ble gytebestandsmålet oppnådd i 6 (Elvegårdselva, Forsåelva, Futelva, Saltdalselva, Reipåga, Spildra, Ranaelva), det ble ikke oppnådd i 1 (Beiarelva), og det var i grenseland i 2 (Åseelva, Lakselva i Misvær).
- Av 17 elver/vassdrag hvor det ikke var åpnet for fiske av laks, ble gytebestandsmålet oppnådd i 1 (Valneselva), det ble ikke oppnådd i 9 (Heggedalselva, Kongsvikelva, Kjeldelva, Bonnåga, Laksåga i Nordfjorden, Lakselva i Valnesfjord, Røssåga, Ranelva, Sauselva) og det var i grenseland i 7 (Kobbedalselva, Forfjordelva, Vikelva, Vestpollelva, Skjoma, Ranaelva, Storelva i Tosbotn).

I det store og hele støtter resultatene opp under de reguleringer av laksefisket som ble gjort i 2010. De fleste elver som ble åpnet for fiske hadde nok gytelaks, og de fleste av elvene som ikke ble åpnet hadde underskudd av gytelaks, eller ville fått underskudd dersom det hadde blitt åpnet for fiske.

Det er verdt å merke seg at mange elver har underskudd av gytefisk, tross stopp i laksefisket. For de stengte elvene som var i grenseland kommer i tillegg usikkerheten knyttet til innslaget av oppdrettslaks. En stor del av oppdrettslaksen som går opp i elvene har vist seg å rømme som ung smolt, og mangler de typiske slitaseskader som gjør at dykkerne klarer å se at de er rømlinger. De faktiske gytebestandene av villaks i en del av elvene kan av den grunn være lavere enn det som ble registrert.

I våre vurderinger ovenfor har vi lagt til grunn de gytebestandsmål som NINA har beregnet for vassdragene. For mange av vassdragene viser det seg å være stor forskjell på de arealer som inngår i beregningsgrunnlaget, og faktisk vanddekt areal som er blitt beregnet av dykkerne. Dette er noe vi mener det vil være viktig å se nærmere på i det videre arbeidet med å utvikle mest mulig korrekte gytebestandsmål for det enkelte vassdrag.

Forslag til reguleringer av sjøfisket

Med bakgrunn i de innstramminger som ble foretatt før sesongen 2010, og informasjon fra gytefiskregistreringer i vassdragene, fangststatistikken fra elvefisket og sjøfisket, og reduksjonen i antall notfiskere, foreslår vi følgende:

- å videreføre de generelle bestemmelsene for notfisket, samt å videreføre de spesielle bestemmelsene for flere fjorder
- å ikke åpne for fiske med faststående redskaper i Vefsnfjorden, med begrunnelse i at det er viktig å redusere beskatningen av både laks og sjøørret nå som fiskebestandene i vassdragene omkring fjorden skal bygges opp i etterkant av gyrobehandlingen
- å innføre samme fiskebestemmelser for Beiarfjorden som for resten av denne regionen, ettersom det er betydelig sannsynlighet for at gytebestandsmålet for laks i Beiarelva ikke ble oppnådd i 2010 og heller ikke vil bli oppnådd i år
- vurdere å innkorte fisketiden for dorgefiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Til det siste punktet kan vi opplyse at det i deler av fylket er et omfattende dorgefiske etter sjøørret og laks, og opplysninger tyder på at en god del fiskere tar betydelige fangster av sjøørret i løpet av året. I en situasjon hvor mange elver i fylket er stengt for fiske, og

sjørreten sliter i fylkene lengre sør, mener vi det vil være riktig å vurdere begrensninger i dette fisket. Med dagens fisketid blir det også trolig tatt en god del sjørret på våren som er av så dårlig kvalitet at den er lite egnet som mat. Vi vil i denne sammenhengen peke på at fisketiden for dorging og fiske med stang og håndsnøre fra båt tidligere var satt til perioden 1. juni – 4. august.

I tillegg mener vi det vil være riktig å innføre nedsenkingspåbud også for garn med maskevidder under 32 millimeter, fordi disse ser ut til å kunne fiske betydelig med sjørret og samtidig er vanskelig å følge opp fra fiskeoppsynets side. SNO har anmodet oss om dette, basert på de erfaringer de har med bruken av slike garn. Etter de opplysninger vi har innhentet, vil et slikt nedsenkingspåbud ikke være til hinder for et tradisjonelt sildefiske med garn. I lys av at DN nå har fått myndighet til både å regulere fisket i sjøen og i vassdragene, samt at sjørreten de siste årene har vært i stor tilbakegang i flere landsdeler, vil vi foreslå at det innføres et nasjonalt nedsenkingsforbud for alle maskevidder. Alternativt er vi klar over § 2 i forskrift om nedsenking av garnredskap, der det framgår at *”Fylkesmannen kan for hele fylket eller for avgrensede områder bestemme at nedsenkingspåbudet skal gjelde for garn uansett maskevidde”*.

Vi hadde møte med Fagrådet for anadrome laksefisk i Nordland den 06.10.11, og det ble her drøftet aktuelle reguleringer av fiske, jf vedlagte referat fra møtet. Forslagene overfor fikk tilslutning fra fagrådet, med unntak av videreføringen av de generelle bestemmelsene for notfiske, der to av de fire representantene ønsket at de generelle bestemmelsene ble endret til to ukers sesong for hele fylket og da med fire fiskedøgn i uken, totalt åtte fiskedøgn.

Fagrådet etterlyste samtidig oppfølging av en konsesjonsordning for kilenotfisket. Rådet har tidligere kommet med klare anbefalinger om å prioritere notfiskere som driver laksefiske som del av næring.

Forslag til reguleringer av fisket i vassdragene

De omfattende innstramminger som ble gjennomført før fiskesesongen 2010 har nå fått virket i to år. Resultatet fra gytetelling, videoregistreringer og fiskefelle viser at gytebestandsmålet i stor grad er oppnådd i de undersøkte vassdragene. Undersøkelsene viser også at mange gytebestander er så små i forhold til gytebestandsmålene at de ikke har noe høstbart overskudd.

Det er sannsynlig at redusert beskatning i notfisket har ført til at en større andel av den laksen som kommer inn til kysten overlever vandringen fram til den elven der den er fødd og vokst opp. Småvokste laksebestander vil i mindre grad enn storvokste laksebestander bli beskattet i notfisket, ettersom den minste laksen kan passere gjennom maskene i nøtene. Ettersom det ikke har vært tillatt å fiske laks i 60 av 90 vassdragene med laksebestander, i hovedsak typiske smålaksvassdrag, har det knapt vært lovlig beskatning av de fleste av fylkets laksebestander de siste to årene.

Vi har ikke nye opplysninger om status og utvikling hos bestandene av sjørret og sjørøye fra de siste to årene som vi mener gir grunnlag for å foreslå generelle endringer av de fiskebestemmelsene som ble vedtatt før sesongen 2010. Fortsatt mangler gytetingsregistreringene og mye av fangstrapporteringen fra 2011.

Til orientering har vi mottatt omkring 30 innspill i forbindelse med den pågående revideringen av fiskeforskriftene. Dette er ulike typer innspill, og de er kommet fra både

grunneierlag og privatpersoner. En god del av innspillene er kommet fra grunneierlag som oppfyller kravene til lokal organisering og et godt forvaltningsopplegg.

Vi foreslår i all hovedsak å videreføre dagens bestemmelser for fiske i vassdragene. Dette med unntak av noen vassdrag hvor vi har fått lokale innspill som oppfyller kravene til lokal organisering og et godt forvaltningsopplegg, samt noen få vassdrag hvor det har skjedd vesentlig endringer i bestandssituasjonen eller i den lokale forvaltningen. Vi viser i denne sammenhengen til de forslag til endringer vi har lagt inn i forskriftsbasen.

Fagrådet har sluttet seg til vårt forslag om å videreføre bestemmelsene for fiske i de fleste vassdragene.

Ved vurdering av gytebestandsmålene finner vi det riktig å legge avgjørende vekt på resultatene fra og med 2010, ettersom det da ble innført nye og svært strenge reguleringer av laksefisket. Mange av presentasjonene og vurderingene fra Lakserådet ser ut til å basere seg på beregninger fra flere år, der hovedvurderingene avviker fra vurderinger basert på kun 2010. Enkelte av de vassdragene hvor rådet mener det er grunnlag for økt fiske, eksempelvis Beiarelva, Gjervalelva, Storelva i Tosbotn og Forsåvassdraget, er det etter vår vurdering ikke grunnlag for økt beskatning. Dette fordi vi ut fra kjennskap til dykkerregistreringen i Beiarn mener det er stor sannsynlighet for at dykkerne fikk registrert den faktiske gytebestanden, og ikke bare en viss andel av bestanden slik Lakserådet legger til grunn. I Gjervalelva og Storelva i Tosbotn er det sannsynligvis en stor andel oppdrettslaks, noe vi mener det vil være riktig å ta hensyn til ved vurdering av om gytebestandsmålet er oppnådd. For Forsåvassdraget har vi ferske resultater som viser en svært dårlig oppgang i 2011, betydelig under gytebestandsmålet. Vi ser også at rådet anbefaler reduksjon i beskatningen i flere vassdrag hvor gytebestandsmålene ble oppnådd med god margin i 2010.

En kombinasjon av strenge lokale reguleringer og lite nedbør har resultert i at det enkelte år blir fisket relativt lite laks i mange av vassdragene i fylket, og da spesielt i Vesterålen. Vi synes det er riktig å ikke legge for mye vekt på fangstrapporteringen fra enkeltår ved vurderingen av gytebestandsmålet for slike vassdrag. Samtidig synes vi også det er viktig å se helhetlig på den aktuelle informasjonen som finnes for det enkelte vassdrag og for sammenlignbare vassdrag innen samme område. Dette omfatter både fangststatistikk for mange år, lokal informasjon om fiskeforholdene og oppgangen, videoovervåkning og gytefisktelinger fra nabovassdrag.

Avslutningsvis vil vi understreke behovet for å styrke lakseoppsynet i både sjøen og elvene. Vi har mottatt mange meldinger som tyder på et betydelig omfang av ulovlig fiske. Opplysninger kan tyde på at den lokale interessen for å bruke tid på fiskeoppsyn i stengte elver er mindre enn der hvor det er åpnet for fiske. I en situasjon med mange svake laksebestander og stengte elver er det ekstra viktig å styrke det offentlige fiskeoppsynet.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Roar Høgsæt
fylkesmiljøvernssjef

Vedlegg:
Referat fra fagrådsmøte den 06.10.11

Kopi per e-post til:
representanter i fagrådet for anadrome laksefisk i Nordland

REFERAT

Møte i fagrådet for anadrome laksefisk i Nordland - Bodø 06.10.2011

Møtetidspunkt: 6. oktober 2011, kl. 1000 - 1530
Møtested: Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, Moloveien 10, Bodø

Deltakere: Nordland Fylkes fiskarlag v/Per Arne Svendsen, Nordland Bondelag v/Kåre Holand, Norges Jeger- og Fiskerforbund Nordland v/Trygve Næss, Steigen kommune v/Gunnar Svalbjørg, Fylkesmannen i Nordland v/Tore Vatne (møteleder) og Lars Sæter (referent).

Ikke møtt: Allskog, Nordland Bonde og småbrukerlag

Saksliste

1. Prosessen med reguleringer (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
2. Effekter av innstrammingene i 2010; Vitenskapsrådets vurderinger og dykkerregistreringer (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
3. Forslag til reguleringer 2012 (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
4. Bakgrunn for forslagene; generell status innsig, trusselfaktorer, fangststatistikk, antall sjøfiskere (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
5. Gjennomgang av regionene; anbefalinger og status for laks (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
6. Bakgrunn og status for sjøørret og sjørøye (lysbildepresentasjon ved Tore Vatne, se vedlegg).
7. Tilrådninger og konklusjoner fra fagrådet.

Formålet med møtet

Orienterer fagrådet om retningslinjene og oppdraget Fylkesmannen har fått i forbindelse med innføring av nye bestemmelsene for fiske etter anadrome laksefisk i 2012. Presentere foreløpige forslag til reguleringer for elvefisket og sjøfisket. Innhente synspunkter fra fagrådet før Fylkesmannen sender forslag til reguleringer av elvefiske og sjøfiske til Direktoratet for naturforvaltning (DN). Deretter vil DN utarbeide forslag til nye forskrifter som vil bli sendt på høring ca. 1. november.

Fylkesmannen ønsket synspunkter fra fagrådet på følgende forslag til reguleringer for 2012:

1. Ingen generelle endringer i fiskebestemmelsene for vassdragene.
2. Ingen generelle endringer for fiskebestemmelsene for munningssonene.
3. Ingen generelle endringer i kilenotfisket i ordinær sesong eller høstfisket med faststående redskaper.
4. Ingen endringer i fiske fra land i sjøen.
5. Innføre nedsenkingsforbud for småmaska garn, 32 millimeter og mindre, for fritidsfiskere.
6. Innføre fiskesesong for dorgefiske i sjøen, med startdato 1. juni, avvente resultater fra høstens dykkeregistrering.
7. Samme fisketid i Beiarfjorden som resten av regionen.
8. Ikke åpne for fiske i Vefsnfjorden.
9. Følge opp lokale innspill i samsvar med retningslinjene.

Oppsummering/konklusjon

Alle møtedeltakerne støttet forslag 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8 og 9. Nordland Fylkes fiskarlag v/Per Arne Svendsen og Nordland Bondelag v/Kåre Holand fremmet foreslag om at hele fylket, med unntak av fjorder med forbud/spesielle reguleringer, får samme ordinære fiskesesong for kilenotfiske, og at fisketiden settes til 2 uker a 4 døgn (totalt 8 døgn). De argumenterte med at to fulle fiskeuker vil være mest praktisk for fiskerne, og at det er viktig å opprettholde sjølaksefiske som kultur/tradisjon og i forbindelse med overvåking og oppfisking av oppdrettslaks.

Flere var usikker på om 1. juni var riktig startdato for dorgefiske i sjøen. 15. mai var for eksempel nevnt som en annen mulig startdato. Bestandssituasjonen for sjøørret og tidspunkt for utvandring i sjøen bør også bety noe, slik at en i tilfelle også bør vurdere differensiert startdato mellom fylker/regioner.

I tillegg etterlyste alle en oppfølging av arbeidet med å få på plass en konsesjonsordning for sjølaksefiske. Evalueringsrapport ligger på Direktoratet for naturforvaltnings nettside, se lenke <https://www.dirnat.no/naturmangfold/laks/konsesjonsordning/forslag/>.

Gunnar Svalbjørg med støtte fra resten av fagrådet mente at forvaltningen bør strekke seg langt for å få et fortsatt fiske i små elver med varierende vannføring og dermed dårlig kunnskap om bestanden, og der en ikke kan forvente at organiseringen blir like god som i større elver med et klarere økonomisk incitament for å leie ut fisket. Argumentene for dette er at det i tørre somre uansett blir en svært liten eller ingen beskatning (fisken går ikke opp før etter fredning), at sportsfiske bidrar til å begrense tyvfiske, også med garn, og at en totalfredning av disse småvassdragene fører til mindre "eierforhold" og lokalt engasjement for elv og fiskebestander i både elv og sjø, fordi folk slutter å bry seg.

Vedlegg: Lysbildepresentasjon